



# Oamk Journal

Oulun ammattikorkeakoulun julkaisuja

Tämä on alkuperäisen julkaisun rinnakkaistallenne. Rinnakkaistallenne saattaa erota alkuperäisestä sivutukseltaan ja painoasultaan.

This is an electronic reprint of the original publication. This version may differ from the original in pagination and typographic detail.

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä/Please cite the original version:

Harjula, M., Klasila, S., Kokko, R-T., Kummala, T., Männistö, M. & Paldanius, M. 2022. Terveyskylä.fi-ohjausmateriaalista tukea AVH:n sairastaneen potilaan läheisten ohjaukseen. Oamk Journal 185/2022. <http://urn.fi/urn:nbn:fi-fe2022110163923>

# Terveyskylä.fi-ohjausmateriaalista tukea AVH:n sairastaneen potilaan läheisten ohjaukseen

29.11.2022 - Harjula Milla, Klasila Satu, Kokko Reija-Tuulia, Kummala Tiina, Männistö Merja, Paldanius Mika

**Läheisen sairastuessa aivoverenkiertohäiriöön (AVH) omaisten hätä ja tiedontarve on suuri. Ammattilaisten toimintaa läheisten ohjauksessa haluttiin helpottaa parantamalla heidän osaamistaan Terveyskylä.fi-sivuston materiaalin hyödyntämisessä kehittämällä siihen toimintamalli. Lisäksi ammattilaisten ymmärrystä, tietoa ja taitoa ohjausmateriaalien käytössä haluttiin lisätä. Blogiteksti perustuu kehittämistehtävään, joka toteutettiin yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiriin (PPSHP) Terveyskylä-tiimin kanssa heidän toimeksiannostaan palvelumuotoilun prosessia ja välineitä apuna käyttäen.**

[Terveyskylä.fi](https://terveyskyla.fi) on yliopistosairaanhoitopiirien tuottama virtuaalinen verkkoympäristö, jossa terveydenhuollon ammattilaisilta ja vertaistukijoilta voi saada erilaisia palveluita. Maksuttomassa palvelussa on materiaalipankkeja, etävastaanottoja, digihoitopolkuja ja omahoito-ohjelmia jaettuna ”taloihin” sairausryhmittäin. Terveyskylä on aina avoinna, ajasta ja paikasta riippumatta. Käyttöön tarvitaan verkkoyhteys ja älylaite, kuten kännykkä, tabletti tai tietokone. Terveyskylässä on myös ammattilaisille suunnattu osio [TerveyskyläPRO](#), joka sisältää muun muassa klinisiä oppaita, verkkokursseja sekä työkaluja ja materiaaleja ohjaamisen tueksi. [1]

Läheisen sairastuessa tiedon saamisen tarve on suuri. Kehittämistehtävän toimeksiantajan kokemuksen mukaan ammattilaisilla menee paljon aikaa potilaiden läheisten kysymyksiin vastaamisessa. Ohjaamiseen ei kuitenkaan ole käytössä selkeää toimintamallia, jota Terveyskylän ympäristössä voitaisiin hyödyntää.

## Palvelumuotoilu kehittämisen apuna

Palvelumuotoilu on palveluiden ja innovaatioiden prosessimaista suunnittelua, jossa huomioidaan asiakas- ja ihmislähtöisyys. Tavoitteena on löytää uusia näkökulmia ja

kokonaisratkaisuja koko ajan muuttuvissa olosuhteissa. Prosessi koostuu ymmärrys-, ideointi-, konseptointi- ja toteutusvaiheista (kuvio 1). Palvelumuotoilua voidaan ajatella näkökulmasta riippuen esimerkiksi prosessina, muotoiluna, kehittämisenä tai ongelmanratkaisuna. Sosiaali- ja terveysalalla puhutaankin SoTe-muotoilusta. Kehittämistehtävässä käytettiin Oulun ammattikorkeakoulun tarjoamaa Miro-työkalua, joka on ryhmätyöskentelyyn tarkoitettu virtuaalinen valkotaulu ja jonka avulla yhteistyö etänä sujui joustavasti. [2]

## Kehittämistehtävän eteneminen



KUVIO 1. Kehittämistehtävän aikataulu ja palvelumuotoiluprosessi. Kuvio avautuu isommaksi klikkaamalla.

Yhteenvedoa ja yhteistyöskentelyä varten jaettiin tehtävät ja sovittiin säännölliset Teams-tapaamiset. Miro-sovelluksessa voi työskennellä yhtä aikaa ja sitä voi jakaa useamman käyttäjän kesken esimerkiksi sähköpostilla, jolloin uusista muutoksista tulee sähköposti-ilmoitus. Näin oli helppoa pysyä ajan tasalla. Lisäksi Teams-palaverissa saatiin opettajilta ohjausta tehtävän teossa.

Aluksi ideoita heiteltiin Miron post-it-lapuille ja käytiin läpi Terveyskylän materiaalipankkeja. Ymmärryksen lisäämiseksi päätettiin myös selvittää, kuinka tuttua Terveyskylä.fi materiaalien käyttö on ammattilaisille. Sitä varten laadittiin pieni Webropol-kysely.

Terveyskylä.fi on laaja kokonaisuus "taloja" ja materiaalipankkeja, joten tässä kehittämistehtävässä päätettiin keskittyä yhteen kohderyhmään eli aivoverenkiertohäiriön sairastaneisiin ja heidän läheisiinsä. Kun Terveyskylästä kartoitettiin kohderyhmän omaisille suunnattuja ohjeita, huomattiin, että ohjeet olivat jakautuneina useisiin eri

”taloihin” ja ohjeiden löytäminen vaati selailua ja aikaa. Linkkejä alettiin kerätä yhteen. Aivoverenkiertohäiriön sairastaneen hoitopolun toimintamalli valittiin pohjaksi seuraavasti: akuuttivaihe, jatkohoito ja välitön kuntoutus sekä avokuntoutus ja seuranta.

Kun linkit oli koottu, alettiin miettiä tuotoksen muotoa: olisiko se niin sanottu ”check-lista”, pelkistetty lista linkeistä vai palvelupolku, johon olisi liitettynä linkit eri vaiheisiin kuuluvista materiaaleista. Toimeksiantajalta saadun palautteen perusteella toimintamallia ja tuotosta muokattiin. Toimeksiantaja voi muokata ulkoasua ja rakennetta saavutettavuuden parantamiseksi omien tarpeidensa mukaan.

## Ehdotettu lopputuotos eli esite Terveyskylä.fi sivuista

Esite Terveyskylä.fi sivuista AVH:n sairastaneen läheisille on yhden A4-sivun kokoinen. Sitä voi käyttää kirjallisena tulosteena tai sen voi lähettää sähköisesti. Esite on rakennettu hyödyntämällä aivoverenkiertohäiriöön sairastuneen hoitopolkua. Terveyskylä.fi avoimilta sivuilta on kerätty oleelliset läheisille tietoa antavat sivut eri hoitopolun vaiheissa:

- [Aivoverenkiertohäiriöt](#)
- [Aivot ja toimintakyky](#)
- [Tietoa omaiselle](#)
- [Elämää aivoverenkiertohäiriön jälkeen](#)

## Kehittämistehtävä oppimiskokemuksena

Opiskelijat päätyivät tekemään mahdollisimman helppokäyttöisen toimintamallin. Ammattilaisten kiireisen työn keskellä liian laajojen toimintamallien hyödyntämiseen ei aina ole mahdollista. Tiivistettyä, yhdelle sivulle jäsenneltyä esitettä voi hyödyntää jatkossa Terveyskylä-sivustoilla. Opiskelijat kokivat hyödyllisenä työkalun ja toimintamallin kehittämisen oman osaamisensa vahvistamiseksi projektimuotoisessa työskentelyssä sekä palvelumuotoilun työkalujen käyttämisestä kehittämistyössä.

**Milla Harjula**

sairaanhoitaja

Kempeleen kunta

Opiskelee Lapin ammattikorkeakoulussa Monialainen osaaminen sosiaali- ja terveysalan digitalisaation kehittämisessä -erikoistumisopintoja

### **Satu Klasila**

fysioterapeutti

Oulun yliopistollinen sairaala

Opiskelee Oulun ammattikorkeakoulussa Monialainen osaaminen sosiaali- ja terveysalan digitalisaation kehittämisessä -erikoistumisopintoja

### **Reija-Tuulia Kokko**

sairaanhoitaja

Oulun yliopistollinen sairaala

Opiskelee Oulun ammattikorkeakoulussa Monialainen osaaminen sosiaali- ja terveysalan digitalisaation kehittämisessä -erikoistumisopintoja

### **Tiina Kummala**

sairaanhoitaja

Oulun yliopistollinen sairaala

Opiskelee Oulun ammattikorkeakoulussa Monialainen osaaminen sosiaali- ja terveysalan digitalisaation kehittämisessä -erikoistumisopintoja

### **Merja Männistö**

yliopettaja

terveydenhoitajakoulutuksen tutkintovastaava

Oulun ammattikorkeakoulu, Sosiaali- ja terveysalan yksikkö

### **Mika Paldanius**

koulutuspäällikkö

Oulun ammattikorkeakoulu, Sosiaali- ja terveysalan yksikkö

Blogiteksti perustuu kehittämistehtävään:

Harjula, M., Klasila, S., Kokko, R. & Kummala, T. 2022. Terveyskylä.fi ohjausmateriaalin integrointi osaksi ammattilaisten työtoimintaa. Toimintamalli Terveyskylä.fi ohjausmateriaalin hyödyntämiseen aivoverenkiertohäiriön sairastaneiden läheisten ohjauksessa. Oulun ammattikorkeakoulu, Monialainen osaaminen sosiaali- ja terveysalan digitalisaation kehittämisessä -erikoistumiskoulutus.

# Lähteet

[1] Terveyskylä.fi-verkkosivut. 2022. Mikä on Terveyskylä? Hakupäivä 2.1.2022.  
<https://www.terveyskyla.fi/tietoa-terveyskyl%C3%A4st%C3%A4/mik%C3%A4-on-terveyskyl%C3%A4>

[2] Sirviö, T. & Ruotsalainen, A-L. (toim.) 2020. Ihmislähtöinen Sote. Palvelumuotoilun osaamiskokonaisuus. SotePeda 24/7-hanke. Savonia-ammattikorkeakoulun julkaisusarja 9/2020. Hakupäivä 2.1.2022. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-203-282-9>

## METATIEDOT

**Tyyppi:** Blogi

**Julkaisija:** Oulun ammattikorkeakoulu

**Julkaisunumero:** 185/2022

**Julkaisuvuosi:** 2022

**Tekijätiedot:** Harjula Milla, Klasila Satu, Kokko Reija-Tuulia, Kummala Tiina, Männistö Merja, Paldanius Mika

**Oikeudet:** [CC BY-SA 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/)

**Kieli:** suomi

**Pysyvä osoite:** <http://urn.fi/urn:nbn:fi-fe2022110163923>

**Tiivistelmä:** Läheisen sairastuessa aivoverenkiertohäiriöön, on omaisten tiedon tarve suuri. Ammattilaisilla meneekin paljon aikaa läheisten kysymyksiin vastaamisessa. Tämän blogiteksti perustuu kehittämistehtävään, jossa tavoitteena oli luoda toimintamalli ja parantaa ammattilaisten osaamista Terveyskylä.fi-sivuston materiaalin hyödyntämisessä aivoverenkiertohäiriön sairastaneiden läheisten ohjauksessa. Lisäksi tavoitteena oli lisätä ammattilaisten ymmärrystä, tietoa ja taitoa ohjausmateriaalien käytössä. Toimintamallilla pyritään helpottamaan ammattilaisen toimintaa vaativassa tilanteessa. Tehtävä toteutettiin yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin Terveyskylä-tiimin kanssa palvelumuotoilun prosessia ja välineitä apuna käyttäen.